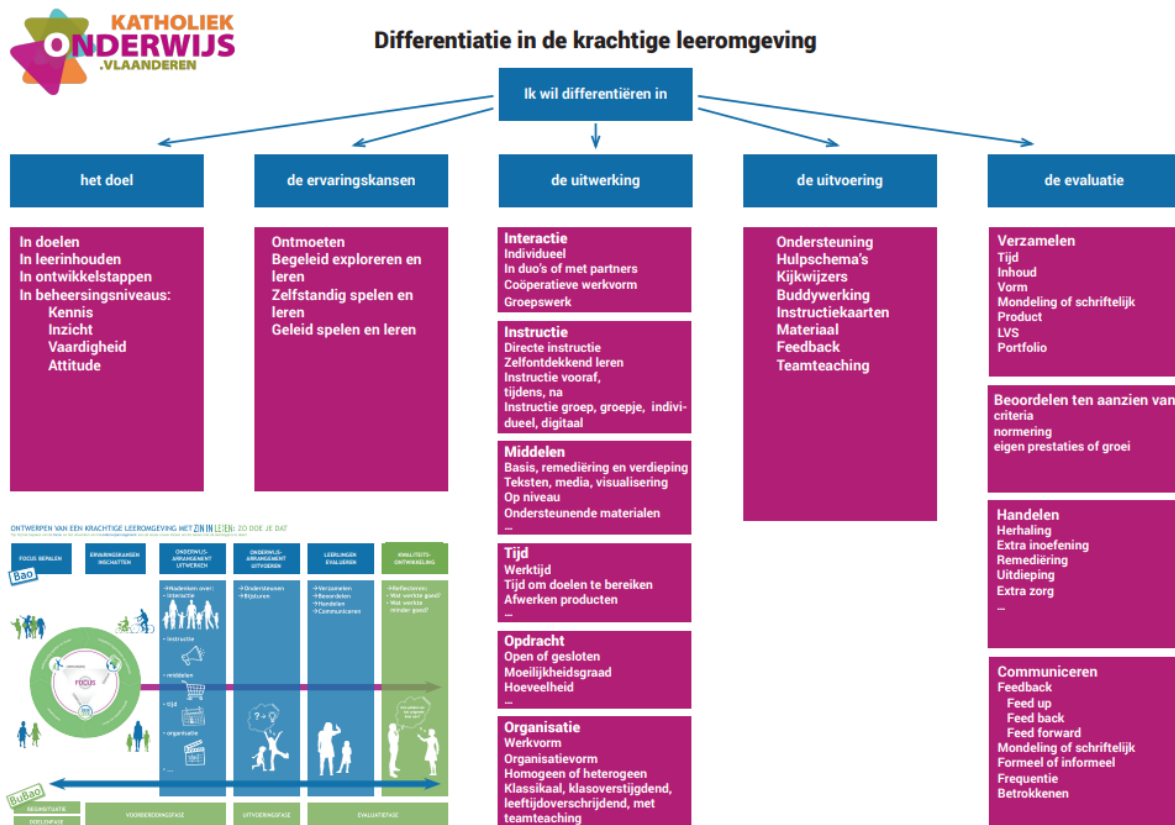

Spelling – differentiatie

Schema

Binnenklasdifferentiatie wil zeggen dat je als leraar proactief, planmatig en positief omgaat met de verschillen in de klas of de groep met het oog op het grootst mogelijke leerrendement voor elke leerling. Onderstaand schema ‘differentiatie in de krachtige leeromgeving’ kan je helpen om bewust keuzes te maken. Vaak lopen de beslissingen voor de juiste aanpak van de differentiatie over de verschillende delen van het schema heen. Niet het schema maakt het verschil, wel wat de leraar doet en hoe kwaliteitsvol de leraar dit doet.

Voorbeelden

Ik wil differentiëren in het doel

Enkele leerlingen schrijven nog fouten bij samengestelde woorden met dubbele medeklinker (zoals achttien, handdoek). Ik herhaal deze spellingmoeilijkheid opnieuw met die enkele leerlingen.

De leerlingen die nog schrijffouten maken bij 'eeuw' en 'ieuw', laat ik zelfstandig oefenen op de computer. Ik gebruik hiervoor het softwareprogramma van de methode.

Ik wil differentiëren in de ervaringskansen

Ik doe de spellingstrategie 'woorden met eeuw of ieuw' als leraar voor (model). 'Hoor je eeuw of ieuw, schrijf dan eeuw of ieuw. Eeuw en ieuw schrijf je met een u voor de w.' Ondertussen schrijf ik 'nieuw' op het bord. Daarna doe ik het samen met de leerlingen bij de woorden 'leeuw, geeuw, kieuw'.

Voor sommige leerlingen model ik de strategie 'verenkelen en verdubbelen'. De anderen leerlingen werken per twee verder aan hun opdrachten en maken gebruik van het spellingalgoritme.

De leerlingen zoeken 'woorden met isch(e)' zoals 'praktisch'. Ze kunnen opzoeken in verschillende media zoals hun boek van de bibliotheek, op de computer, in de krant, ...

Deze maand omcirkel ik alle fouten met open en gesloten lettergreep met een roze fluostift. De leerlingen verbeteren die woorden aan de hand van het spellingschema. Sommige leerlingen doen dit zelfstandig. Ander leerlingen doen dit begeleid. Sommige leerlingen doen dit geleid met de leraar of computerondersteunend programma.

Ik wil differentiëren in de uitwerking

Interactie

Partnerdictee: de ene leerling dicteert een woord aan de andere leerlingen. Ze bespreken de fouten die ze maakten en leggen de spellingstrategieën aan elkaar uit.

De leerlingen verbeteren elkaars schrijfwerk. Ze kunnen op het einde van de opdracht of tussendoor de spellingstrategieën aan elkaar uit te leggen.

De leerlingen vertellen aan hun buur hoe ze tot de schrijfwijze van 'broden' en 'boorden' komen aan de hand van het schema verenkelen en verdubbelen.

Instructie

Ik geef verlengde instructie: lees het woord hardop ('bank'), verwoord hoe je het spellingprobleem aanpakt ('nk schrijf je altijd zonder g, enkel n en k'), bekijk het woord en dek het af, schrijf het woord op, kijk na.

Tijdens de klassikale instructie verwoord ik de denkstappen en plaats ik ondertussen een magneet op het werkwoordschema. Nadien verwoorden de leerlingen de denkstappen aan elkaar en plaatsen een pion of gom op hun eigen werkwoordschema. Op dezelfde manier geef ik nog enkele andere werkwoordsvormen. De leerlingen geven elkaar instructie aan de hand van het werkwoordschema en schrijven de juiste vervoeging op hun schrijflei.

Middelen

De leerlingen die nog veel fouten maken bij het verenkelen en verdubbelen, gebruiken het schema van verenkelen en verdubbelen.

De leerlingen houden in het (digitale) 'mijn moeilijke woordenboekje' de fout geschreven woorden uit een dictee, uit de les, ... in een correcte vorm bij per woordcategorie.

Wanneer de leerlingen een zelfgeschreven tekst op de computer maken, gebruiken ze de spellingcorrector.

Tijd

Enkele leerlingen maken nog schrijffouten bij woorden met -uw. Ik organiseer een mini-klas om deze spellingstrategie te modelen en in te oefenen. (reteaching)

Om fouten te voorkomen, plannen we preteaching door met enkele leerlingen de spellingsmoeilijkheden van het volgende onderwijsarrangement reeds te bespreken.

Leerlingen die de spellingstrategie (bijvoorbeeld woorden met eindklank -t) reeds kunnen verwoorden en toepassen, beginnen sneller aan hun opdrachten.

Opdracht

Op het einde van de oefening zoeken leerlingen nog woorden met dezelfde spellingmoeilijkheid, bv. woorden op -teit zoals kwaliteit, elektriciteit, activiteit.

Na de inoefening van het werkwoordschema krijgen de duo's een nieuwe opdracht. De ene leerling geeft een onderwerp en een infinitief. De andere leerling noteert de juiste vervoeging. Nadien wisselen de rollen om. Bij twijfel vragen ze hulp aan een medeleerling of aan de leraar.

Enkele leerlingen oefenen de spellingmoeilijkheid geïsoleerd in, bijvoorbeeld woorden met 'ng en nk' zoals gang, bank, lang, ring, zing. De andere leerlingen oefenen dezelfde spellingmoeilijkheid geïntegreerd in met woorden zoals bedank, gezang, slang, woning, koning, klinker, flink.

De betere spellers maken zinnen of een korte tekst met de woorden die tijdens het spellingarrangement aan bod kwamen.

Organisatie

Elke leerling krijgt de kans om wekelijks individueel te oefenen in de klas met het softwareprogramma bij de methode. Ik pas de oefeningen aan per leerling.

Na de (korte) klassikale instructie en inoefening, maken de leerlingen de opdrachten per twee. Ik voorzie op hetzelfde moment een mini-klas met verlengde instructie. Samen met de leerlingen verwoorden we de spellingmoeilijkheden en de bijhorende spellingstrategie.

Ik voorzie extra taken in het hoeken-of contractwerk.

Ik wil differentiëren de uitvoering

Wanneer een leerling twijfelt aan de schrijfwijze van een woord, dan kan hij dit opzoeken in een woordenboek, een digitale woordenlijst, spellingboek, ...

De leerlingen kunnen steeds de spellingstrategieën raadplegen. Deze staan achteraan hun werkboek.

Niet alle leerlingen maken alle opdrachten. Alle leerlingen verwoorden wel de spellingmoeilijkheid en de bijhorende spellingstrategie bij de woorden die ze moeten schrijven.

Ik zie dat een leerling 'houdhakker' schrijft. Ik zeg: 'Ik zie dat jij houdhakker met een 'd' schreef. Kun je me vertellen hoe je tot deze schrijfwijze kwam?' Vervolgens geef ik feedback.

Ik wil differentiëren in de evaluatie

Bij de start van het spellingarrangement, herhaal ik enkele woorden uit het vorige spellingarrangement aan de hand van een formatief woorddictee. De leerlingen schrijven op een schrijflei het woord dat ik dicteer. De spellingmoeilijkheden worden direct besproken. Door direct specifieke feedback te geven aan de klasgroep, een groepje leerlingen of de individuele leerling, verhoog je het leereffect en voorkom je frustratie.

De leerlingen noteren de woorden die ze nog niet correct geschreven hebben in hun (digitale) 'mijn moeilijke woorden lijst'.

De leerlingen evalueren hun eigen werk aan de hand van vragen die je stelt zoals 'bij welke woorden twijfel je over de schrijfwijze?', 'zoek op hoe je het woord juist schrijft.', 'vertel waarom je het woord zo correct schrijft.', 'had je het woord juist geschreven?', 'waarom twijfelde je?'